

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Grant Thornton DOO
Sv. Kiril i Metodij 52b-1/20
1000 Skopje
North Macedonia
T. + 389 2 3214 700

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

*Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց
պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար*

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին

հսկողության համար, որն ըստ դեկլարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս դեկլարությունը պատասխանատու է Ընկերության՝ անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում՝ անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դեկլարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկլարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Եզրակացություն իրավական այլ պահանջներին համապատասխանելու վերաբերյալ
Ընկերությունը պետք է բավարարի ֆինանսական հաշվետվության 13 ծանոթագրությունում ներկայացված միջազգային կազմակերպությունների հետ կնքված վարկային պայմանագրերի համաձայն վերջիններիս կողմից ֆինանսավորվող վարկային ծրագրերի համար ստացված գումարների նպատակային օգտագործման ապահովման պահանջները, ինչպես նաև 13 ծանոթագրությունում նկարագրված վարկային պայմանագրերի պայմանները:

Մեր կարծիքով, Ընկերությունը բավարարել է վերոնշյալ պայմանները 2023թ. հունվարի 1-ից մինչև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակաշրջանում:

Մայա Աթանասովսկա
Բաժնետեր
«Գրանթ Թորնթոն» ՍՊԸ

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն
«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ

Նարինե Աճեմյան, FCCA
Բաժնետեր
«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ

28 հունիսի 2024թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
<i>Ակտիվներ</i>			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	111,937,239	108,234,877
Ոչ նյութական ակտիվներ		53,348	65,039
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ	5	3,518,507	5,717,050
		<u>115,509,094</u>	<u>114,016,966</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	6	1,737,614	1,932,594
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	7	1,855,043	2,034,097
Ժամկետային ավանդներ	8	5,134,898	3,850,633
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9	9,460,123	7,460,287
		<u>18,187,678</u>	<u>15,277,611</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u><u>133,696,772</u></u>	<u><u>129,294,577</u></u>

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Շանթթ.	դրությամբ	դրությամբ	դրությամբ
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ				
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>	10			
Բաժնետիրական կապիտալ		7,909,294		10,622,571
Էմիսիոն վնաս		(707,843)		(659,433)
Պահուստային կապիտալ		2,213,518		1,154,838
Կուտակված շահույթ		19,960,843		29,079,774
		<u>29,375,812</u>		<u>40,197,750</u>
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>				
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,400,601		44,941
Ակտիվների վերաբերող շնորհներ	12	702,419		842,209
Երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	13	81,006,757		76,633,499
		<u>83,109,777</u>		<u>77,520,649</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>				
Երկարաժամկետ վարկերի և փոխառությունների ընթացիկ մաս	13	2,788,139		2,847,334
Պարտավորություններ բաժնետիրոջը	10.2	16,473,005		5,816,682
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	1,950,039		2,912,162
		<u>21,211,183</u>		<u>11,576,178</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>133,696,772</u>		<u>129,294,577</u>

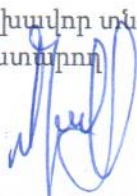
Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2024թ. հունիսի 28-ին:

Դավիթ Միրզոյան

Իրինա Կարապետյան

Գլխավոր տնօրենի պարտավորություններ կատարող

Հաշվապահական հաշվառման բաժնի պետ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2023թ.	2022թ.
		դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	15	16,587,239	11,474,509
Վաճառքի ինքնարժեք	16	(8,383,566)	(9,048,909)
Համախառն շահույթ		8,203,673	2,425,600
Այլ եկամուտ	17	1,678,253	1,230,753
Վարչական և ընդհանուր ծախսեր	18	(1,264,846)	(1,039,754)
Այլ ծախսեր	19	(437,479)	(268,539)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		8,179,601	2,348,060
Ֆինանսական եկամուտ	20	1,940,556	1,451,183
Ֆինանսական ծախսեր		(2,431,633)	(1,464,585)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)	21	(3,802,589)	19,581,640
Շահույթ մինչև հարկերը		3,885,935	21,916,298
Շահութահարկի գծով ծախս	22	(1,355,660)	(742,706)
Տարվա շահույթ		2,530,275	21,173,592
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		2,530,275	21,173,592

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնետիր ական կապիտալ	Էմիսիոն վնաս	Պահուս- տային կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդ	10,632,315	(649,475)	573,793	14,303,909	24,860,542
Տարվա շահույթ	-	-	-	21,173,592	21,173,592
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	21,173,592	21,173,592
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(5,816,682)	(5,816,682)
Բաժնետոմսերի հետգնում	(9,744)	(9,958)	-	-	(19,702)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	(9,744)	(9,958)	-	(5,816,682)	(5,836,384)
Փոխանցում պահուստային կապիտալ	-	-	581,045	(581,045)	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,622,571	(659,433)	1,154,838	29,079,774	40,197,750
Տարվա շահույթ	-	-	-	2,530,275	2,530,275
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	2,530,275	2,530,275
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(10,590,526)	(10,590,526)
Բաժնետոմսերի հետգնում	(2,713,277)	(48,410)	-	-	(2,761,687)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ	(2,713,277)	(48,410)	-	(10,590,526)	(13,352,213)
Փոխանցում պահուստային կապիտալ	-	-	1,058,680	(1,058,680)	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,909,294	(707,843)	2,213,518	19,960,843	29,375,812

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Տարվա շահույթ <i>ճշգրտումներ</i>	2,530,275	21,173,592
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում	3,592,612	3,358,202
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	6,612	235,125
Ֆինանսական ծախսեր	2,431,633	1,464,585
Ֆինանսական եկամուտ	(1,940,556)	(1,451,183)
Շնորհներից եկամուտ	(139,790)	(6,953)
Շահութահարկի գծով ծախս	1,355,660	742,706
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)	3,802,589	(19,581,640)
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	11,639,035	5,934,434
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	136,326	(1,318,391)
Պաշարների փոփոխություն	194,980	(152,840)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	(1,347,279)	890,853
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	10,623,062	5,354,056

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերումների գծով վճարներ	(3,741,003)	(4,927,742)
Ժամկետային ավանդների (ներդրում)/մարում	(1,267,370)	3,076,576
Ստացված տոկոսային եկամուտ	1,527,617	1,243,509
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(3,480,756)</u>	<u>(607,657)</u>
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շնորհներից մուտքեր	-	72,372
Բաժնետիրական կապիտալի մարումներ	(2,695,890)	(15)
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	3,543,315	1,289,875
Վարկերի և փոխառությունների մարումներ	(1,558,120)	(1,819,580)
Վճարված տոկոսներ	(4,438,362)	(3,418,892)
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>(5,149,057)</u>	<u>(3,876,240)</u>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդների զուտ աճ	1,993,249	870,159
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	6,587	(20,630)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդներ տարվա սկզբում	<u>7,460,287</u>	<u>6,610,758</u>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդներ տարվա վերջում	<u>9,460,123</u>	<u>7,460,287</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից մինչև 50-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (Ընկերություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության՝ 1998թ. հունիսի 27-ի թիվ 450 որոշման հիման վրա «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» դուստր ձեռնարկությունը «Հայէներգո» պետական փակ բաժնետիրական ընկերության վերակազմավորման ճանապարհով և հանդիսանում է վերջինիս իրավահաջորդը: Ընկերությունը որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն է գրանցվել 1998թ. օգոստոսի 21-ին:

Ընկերությունը գործում է 1999թ. հունիսի 18-ին Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության կողմից թողարկված «Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրաէներգիայի հաղորդման մասին» թիվ 0006 լիցենզիայի համաձայն:

Ընկերության բաժնեմասերի 100% պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարությանը, ի դեմս ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը Հայաստանում տեղակայված էլեկտրական ցանցերի միջոցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդումն է հայաստանյան և արտասահմանյան սպառողներին:

Ընկերությունն ունի 5 տեղամաս.

- Արևմտյան տեղամաս,
- Գորիսի տեղամաս,
- Զանգեզուրի տեղամաս,
- Հարավային տեղամաս
- Հյուսիսարևելյան տեղամաս:

Ընկերությունն ունի նաև ՀՀ Լոռու մարզում տեղակայված 2.64 մվտ հզորությամբ ցանցային հողմաէլեկտրակայան:

Ընկերության գործունեությունը՝ այդ թվում սակագների քաղաքականությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից:

Ընկերությունն արդեն հաջողությամբ իրականացրել և ներկայումս էլ իրականացնում է շինարարական և վերականգնման մի շարք աշխատանքներ՝ նախատեսված Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության և միջազգային ֆինանսական հաստատությունների ու բանկերի կողմից ֆինանսավորվող ներդրումային ու շնորհային ծրագրերով:

Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2023թ. կազմել է 567 մարդ (2022թ.՝ 572 մարդ):

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Զորավար Անդրանիկի 1:

Գործարար միջավայր

Ընկերությունն իր հիմնական գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, այն ենթակա է Հայաստանի տնտեսական և ֆինանսական շուկաների ազդեցությանը, որոնք բնորոշ են զարգացող շուկաներին: Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերը ենթակա են տարբեր մեկնաբանությունների, որոնք այլ իրավական և հարկաբյուջետային խոչընդոտների հետ միասին նպաստում են Հայաստանում գործող կազմակերպությունների առջև ծառայած մարտահրավերներին: Հայաստանի տնտեսության կայունությունն ու զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը վերահաստատել է իր հավատարմությունը լավ կառավարման սկզբունքներին, այդ թվում՝ հակակոռուպցիոն, թափանցիկության և հաշվետվողականության:

Ուկրաինայում պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ են սահմանել Ռուսաստանի և Բելառուսի նկատմամբ: Ռուսաստանի Դաշնությունը Հայաստանի նշանակալի առևտրային գործընկեր է, ուստի Ռուսաստանի նկատմամբ կիրառված պատժամիջոցներն էական ազդեցություն են ունեցել Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության և ֆինանսական շուկայի վրա:

Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունը պատճառ դարձավ, որ հազարավոր ռուսներ և ուկրաինացիներ տեղափոխվեն Հայաստանի Հանրապետություն: Այդ հանգամանքը նպաստել է հայական շուկա արտարժույթի ներհոսքի աճին, ինչը դրական ազդեցություն է ունեցել Հայաստանի տնտեսության վրա, ինչի արդյունքում ընդհանուր առմամբ գրանցվել է երկնիշ աճ: Քանի որ պատերազմը դեռևս շարունակվում է, հնարավոր չէ հուսալիորեն գնահատել այն վերջնական ազդեցությունը, որը կարող է այն ունենալ Ընկերության գործունեության վրա, քանի որ ընդհանուր տնտեսության վրա դրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ առկա է անորոշություն:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա գեղչված արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, դեկլարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլրացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 23-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2023թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2023թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
ՖՀՄՍ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՍ 17, ներառյալ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՍ 4 փոփոխություններ)
ՖՀՄՍ 17	ՖՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառում – Համեմատական տեղեկատվություն (ՖՀՄՍ 17 փոփոխություն)
ՀՀՄՍ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
ՀՀՄՍ 12	Միջազգային հարկային բարեփոխումներ – Pillar 2 կանոններ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություն)
ՀՀՄՍ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
ՀՀՄՍ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ Գործնական կիրառություն 2)

Բացառությամբ սույն ծանոթագրության մեջ բացահայտված *Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ* ՀՀՄՍ 1 և ՖՀՄՍ *Գործնական կիրառություն 2* ստանդարտների ստորև ներկայացված փոփոխությունների, այլ ստանդարտներն ու փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ *Գործնական կիրառություն 2*

ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ *Գործնական կիրառություն 2*-ում («Էականության մասին դատողությունների կիրառում»), փոփոխությունները ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով «նշանակալի» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը «էական» հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության հայեցակարգը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՖՀՄՍ 16	<i>Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՖՀՄՍ 16 փոփոխություն)</i>	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 1	<i>Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)</i>	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՍ 1	<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություն)</i>	1 հունվարի 2024թ.

ՀՀՄՄ 7 և ՖՀՄՄ 7	Մատակարարների ֆինանսական պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՄ 7 և ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 21	Փոխանակելիության բացակայություն (ՀՀՄՄ 21 փոփոխություն)	1 հունվարի 2025թ.

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականություն

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 2.5-ում, Ընկերությունը վերանայել է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների իր բացահայտումը համաձայն Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 և ՖՀՄՄ Գործնական ցուցումներ 2 ստանդարտների փոփոխությունների: Բացահայտումները հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ ավելի պարզեցվել են և հստակեցվել՝ բացառելով ոչ էական հարցերի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները, ինչպես նաև ընդհանուր բնույթի տեղեկատվությունը, որը միայն կրկնօրինակում է ՖՀՄՄ-ների պահանջները:

3.1 Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքները:

	2023թ. դեկտեմբերի 31	2022թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	404.79	393.57
ՀՀ դրամ/1 եվրո	447.90	420.06

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը):

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման

ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 20-30 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	- 20-50 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	- 5-20 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 5-20 տարի
Տնտեսական գույք և այլ	- 5-20 տարի

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը ներկայացված է ստորև.

Լիցենզիաներ և արտոնագրեր	- 5 տարի
Համակարգչային ծրագրեր	- 5-10 տարի

3.4 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է

չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ:

3.5 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- Ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ փոխարժեքային տարբերությունից գուտ արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որն արտացոլված է այլ ծախսերում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 24.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ գեղչման ազդեցությունն աննշան է, գեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և ժամկետային ավանդները:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են առևտրային դեբիտորական պարտքերը, ժամկետային ավանդները և դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները:

Պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Ընկերությունը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը՝ օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության

ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը:

Ընկերությունը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՍ 9-ի՝ արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 25 (բ)-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 24.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նումինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նումինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.7 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և կարճաժամկետ բանկային ավանդները:

3.8 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նումինալ արժեքը:

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ, նվազեցվում է էմիսիոն եկամտից շահութահարկի գծով եկամուտը հանելուց հետո:

Էմիսիոն վնասը հետզնված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի և փոխանցված հատուցման արժեքի բացասական տարբերությունն է:

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Մեփականատերերի հետ բոլոր գործարքները առանձին-առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.9 Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, Ընկերության կողմից կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս: Ընկերությունը այլ փոխառության ծախսումները ճանաչում է որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք կատարվել են: Ընկերությունը սկսում է կապիտալացնել փոխառության ծախսումները որպես որակավորվող ակտիվի արժեքի մաս՝ մեկնարկի ամսաթվին, երբ Ընկերությունն առաջին անգամ բավարարում է հետևյալ բոլոր պայմանները. ակտիվի համար կատարում է ծախսեր, կրում է փոխառության ծախսումներ, ձեռնարկում է այն աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են՝ ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար:

Այնքանով, որքանով Ընկերությունը միջոցները բացառապես փոխառում է որակավորվող ակտիվ ձեռք բերելու նպատակով, փոխառության ծախսումների գումարը, որը ենթակա է այդ ակտիվի վրա կապիտալացման, Ընկերությունը որոշում է որպես փոխառության փաստացի ծախսումներ, որոնք առաջանում են այդ փոխառությունից տվյալ ժամանակաշրջանում՝ հանած այդ փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումից ստացվող ցանկացած եկամուտ:

Այնքանով, որքանով Ընկերությունը միջոցները փոխառում է ընդհանուր նպատակներով և օգտագործում է որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման նպատակով, Ընկերությունը կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումների գումարը որոշում է՝ այդ ակտիվի գծով ծախսերի նկատմամբ կիրառելով կապիտալացման դրույքը: Կապիտալացման դրույքը տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերության չմարված փոխառություններին վերաբերող փոխառության ծախսումների միջին կշռված մեծությունն է, բացառությամբ այն փոխառությունների, որոնք բացառապես կատարվել են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման նպատակով:

Փոխառության ծախսումների կապիտալացումը կասեցվում է այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որի ժամանակ Ընկերությունը դադարեցնում է որակավորվող ակտիվների վրա կատարվող աշխատանքները: Փոխառության ծախսումների կապիտալացումը դադարեցվում է, երբ էական բոլոր աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են որակավորվող ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար, ավարտված են:

3.10 Շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Ընկերությունը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Ընկերության կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սիստեմատիկորեն փոխանցվում են շահույթ կամ վնաս՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սիստեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են:

3.11 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղջման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.12 Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է

փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.13 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

3.14 Հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը հիմնականում առաջանում է էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններից: Ընկերությունն ունի նաև էլեկտրաէներգիայի արտադրություն և վաճառք:

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունից հասույթ

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունից հասույթը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ ամսական ակտի հիման վրա, որը պարունակում է փաստացի հաղորդված էլեկտրաէներգիայի քանակները՝ համաձայն առկա պայմանագրային դրույթների: Ամսական ակտը պատրաստվում է էլեկտրաէներգիայի սպառման ամսական ամփոփ հաշվետվության հիման վրա (ներառում է ծավալներ):

Էլեկտրաէներգիայի վաճառքից հասույթ

Էլեկտրաէներգիայի վաճառքից հասույթը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ ամսական ակտի հիման վրա, որը պարունակում է փաստացի վաճառված էլեկտրաէներգիայի քանակները: Ամսական ակտը պատրաստվում է էլեկտրաէներգիայի սպառման ամսական ամփոփ հաշվետվության հիման վրա (ներառում է ծավալներ):

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման և վաճառքի դեպքում հաճախորդները միաժամանակ ստանում և սպառում են փոխանցված էլեկտրաէներգիայի օգուտներն այն ժամանակ, երբ այն տրամադրվում է: Ընկերությունը փոխանցում է վերահսկողությունը ժամանակի ընթացքում, և հետևաբար, բավարարում է կատարման պարտականությունը և ճանաչում է հասույթը ժամանակի ընթացքում:

Ընկերությունը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ: Նման ձևով, եթե Ընկերությունը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային

ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Տոկոսային եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը գեղջում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ

	Հոդ	Շենքեր, շինություններ և կառուցվածք- ներ	Փոխանցող հարմարանք ներ	Մեքենաներ և սարքավորում- ներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտադր ատնուեսա կան գույք և այլն	Անավարտ շինարարույթ- յուն	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>								
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,656,520	9,626,752	68,839,359	63,461,165	1,392,022	2,579,378	61,263,640	208,818,836
Ավելացում	23,137	1,479,487	614,766	4,033,793	-	169,961	1,530,882	7,852,026
Օտարում	-	(105,566)	(29,512)	(264,639)	-	(5,168)	(196,155)	(601,040)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,679,657	11,000,673	69,424,613	67,230,319	1,392,022	2,744,171	62,598,367	216,069,822
Ավելացում	1,133	-	647	36,410	-	156	7,251,549	7,289,895
Օտարում	-	(74,123)	(81,508)	(75,908)	-	(921)	(14)	(232,474)
Ներքին շարժ	-	(16,101)	-	10,097	-	97,178	(91,174)	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,680,790	10,910,449	69,343,752	67,200,918	1,392,022	2,840,584	69,758,728	223,127,243
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>								
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	6,195,515	48,658,618	44,707,160	794,887	1,820,830	-	102,177,010
Տարվա հաշվարկ	-	267,736	994,949	1,878,576	94,197	113,805	-	3,349,263
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(105,292)	(28,438)	(227,886)	-	(4,299)	-	(365,915)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	6,357,959	49,625,129	46,357,850	889,084	1,930,336	-	105,160,358
Տարվա հաշվարկ	-	314,088	1,011,449	2,042,426	92,648	121,329	-	3,581,940
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(73,931)	(79,736)	(71,273)	-	(922)	-	(225,862)
Ներքին շարժ	-	(3,627)	-	-	-	3,627	-	-
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	6,594,489	50,556,842	48,329,003	981,732	2,054,370	-	108,516,436

Կուտակված արժեզրկում

2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	8,609	109,639	1,924,730	1,820	16,567	613,926	2,675,291
Արժեզրկում	-	(187)	-	-	-	(517)	-	(704)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	8,422	109,639	1,924,730	1,820	16,050	613,926	2,674,587

Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(68)	-	(951)	-	-	-	(1,019)
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	8,354	109,639	1,923,779	1,820	16,050	613,926	2,673,568

Հաշվեկշռային արժեք

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,679,657	4,634,292	19,689,845	18,947,739	501,118	797,785	61,984,441	108,234,877
2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,680,790	4,307,606	18,677,271	16,948,136	408,470	770,164	69,144,802	111,937,239

Անավարտ շինարարություն

Անավարտ շինարարությունն իրենից ներկայացնում է միջազգային ֆինանսական հաստատությունների և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ֆինանսավորվող էներգահամակարգի վերականգնման ծրագրերի շրջանակներում, ինչպես նաև սեփական միջոցներով կատարված շինարարական աշխատանքների արժեքը:

Անավարտ շինարարության մեջ ներառված են «Իրան Հայաստան 400կվ երրորդ էլեկտրահաղորդման գծի և համապատասխան ենթակայանի կառուցման» ծրագրի շրջանակներում օդային գծի և «Նորավան» ենթակայանի կառուցման ծախսումները՝ 56,096,664 հազար դրամ (31 դեկտեմբեր 2022թ.՝ 52,858,081 հազար դրամ) գումարով: Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում է ավարտին հասցնել 2025թ. վերջին: Ծրագրի ֆինանսավորումն իրականացվում է Իրանի Արտահանման և Զարգացման Բանկի և Սանիր Ինթերնեշնլ ՖՋԵ-ի փոխառության միջոցներով:

Անավարտ շինարարությունը ներառում է նաև 6,707,160 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31՝ 6,281,644 հազար դրամ), որը վերաբերում է Շինուհայր և Ազարակ-2 ենթակայանների վերակառուցմանը: Նախատեսվում է, որ վերակառուցման աշխատանքները կավարտվեն մինչև 2024թ.: Վերակառուցման աշխատանքները իրականացնում է «Կասկադ-էներգո» ՍՊԸ-ն և ֆինանսավորվում է Ընկերության միջոցների հաշվին:

Անավարտ շինարարության մնացած մասը հիմնականում վերաբերվում է Հայաստան-Վրաստան հաղորդակցման գծի և համապատասխան ենթակայանի, Զովունի, Արարատ-2, Չարենցավան -3 ենթակայանների վերակառուցման նախագծման, մատակարարման և տեղակայման աշխատանքներին՝ 6,746,160 հազար դրամ (2022թ.՝ 3,320,682 հազար դրամ): Ծրագրի ֆինանսավորումն իրականացվում է Վերականգնման վարկերի բանկի (KFW), Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի (ՎԶՄԲ) և ՀՀ կառավարության փոխառության միջոցների հաշվին:

Հիմնական միջոցների ավելացումները ներառում է 1,996,469 հազար դրամի կապիտալացված փոխառության ծախսումներ (2022թ.՝ 2,014,157 հազար դրամ):

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է հետևյալ հոդվածներին.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառքի ինքնարժեք	3,522,094	3,282,178
Վարչական ծախսեր	59,845	67,085
	3,581,939	3,349,263

Գրավադրումներ

Վարկերը և փոխառությունները ապահովելու նպատակով Ընկերությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 38,511,386 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ (2022թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ՝ 31,950,247 հազար դրամ):

5 Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար կանխավճարներ	2,670,982	4,869,326
Վարկերի գծով կանխավճարներ	847,525	847,525
Այլ	-	199
	<u>3,518,507</u>	<u>5,717,050</u>

6 Պաշարներ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պահեստամասեր	409,905	381,998
Նյութեր	844,438	909,365
Շինանյութ	59,798	224,338
Այլ	423,473	416,893
	<u>1,737,614</u>	<u>1,932,594</u>

7 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունից դեբիտորական պարտքեր	1,185,105	1,488,110
Այլ դեբիտորական պարտքեր	56,827	64,902
	<u>1,241,932</u>	<u>1,553,012</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Ապրանքների և ծառայությունների գծով կանխավճարներ	54,630	45,133
Կանխավճարված հարկեր	551,822	430,439
Այլ	6,659	5,513
	<u>1,855,043</u>	<u>2,034,097</u>

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների վաճառքից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 27 օր (2022թ.՝ 40 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

25 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս ծանոթագրություն 25 (ա)՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

8 Ժամկետային ավանդներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 5,134,898 հազար դրամի (2022թ.՝ 3,850,633 հազար դրամ) ժամկետային ավանդները ներդրվել են տեղական բանկերում պահվում են տարեկան միջին 10.6% (2022: 9.8%) տոկոսադրույքով: Ավանդները ներդրվել են մեկ տարի ժամետով:

Տե՛ս ծանոթագրություն 25՝ ժամկետային ավանդների արժույթների և պարտքային ռիսկի բացահայտման համար:

8.1 Դրամական միջոցներ և դրանք համարժեքներ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կարճաժամկետ ավանդներ՝ դասակարգված որպես դրամական միջոցների համարժեք	9,107,492	7,149,667
Բանկային հաշիվներ	352,631	308,327
Կանխիկ միջոցներ	-	2,293
	<u>9,460,123</u>	<u>7,460,287</u>

Տե՛ս ծանոթագրություն 25՝ դրամական միջոցների և դրանք համարժեքների արժույթների և պարտքային ռիսկի բացահայտման համար:

9 Կապիտալ և պահուստներ

9.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

	Բաժնետոմսերի քանակը	
	2023թ.	2022թ.
Բաժնետոմսերի քանակը տարեսկզբին, յուրաքանչյուրը՝ 18,919.75 դրամ (2022թ.՝ 18,919.75 դրամ)	561,454	561,969
Տարվա ընթացքում մարված	(919)	(515)
Բաժնետոմսերի քանակը տարեվերջին, յուրաքանչյուրը՝ 14,110.26 դրամ (2022թ.՝ 18,919.75 դրամ)	<u>560,535</u>	<u>561,454</u>

Ընկերությունն ունի սովորական բաժնետոմսերի մեկ դաս, որը հաստատուն եկամտի նկատմամբ իրավունք չունի: Բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են և վճարված:

Ընկերության բոլոր բաժնետոմսերը պատկանում են Հայաստանի Հանրապետությանը և կառավարվում են ՀՀ կառավարության և նրա լիազորված անձ՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի կողմից:

2023թ. ընթացքում Ընկերության բաժնետերը որոշում է ընդունել, որով նվազել է Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը 17,387 հազար դրամով՝ 919 հատ բաժնետոմս

մարելու միջոցով (2022թ. ընթացքում՝ նվազել է 9,744 հազար դրամով՝ 515 հատ բաժնետոմս մարելու միջոցով):

2023թ. հոկտեմբերի 26-ի N1851-Ն որոշմամբ Ընկերության բաժնետերը որոշում է կայացրել բաժնետոմսերի անվանական արժեքը նվազեցնել 2,695,890 հազար դրամով՝ բաժնետոմսերի անվանական արժեքը նվազեցնելու ճանապարհով: Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը սահմանվել է 14,110.26 դրամ: Գործարքը գրանցվել է 2024թ-ին ՀՀ Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում:

9.2 Շահաբաժիններ

2023թ. ընթացքում Ընկերությունը հայտարարել է 10,590,526 հազար դրամ շահաբաժին, իսկ 2022թ.՝ 5,816,682 հազար դրամ:

Բաժնետիրոջ՝ 2024թ-ի հունվարին կայացրած որոշումների հիման վրա 2023թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեգրված շահաբաժնի պարտավորության հաշվին ավելացվել է Ընկերության կանոնադրական կապիտալը՝ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման միջոցով:

9.3 Էմիսիոն վնաս

Էմիսիոն եկամուտն առաջանում է, երբ Ընկերության սեփական կապիտալի գործիքներն ավելի բարձր արժեքով են թողարկվում, քան բաժնետոմսերի անվանական արժեքն է:

Էմիսիոն վնասը հետգնված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի և փոխանցված հատուցման արժեքի բացասական տարբերությունն է:

9.4 Պահուստային կապիտալ

Համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի և Ընկերության կանոնադրության՝ Ընկերությունը պարտավոր է թողարկված բաժնետիրական կապիտալի առավելագույնը 15%-ի չափով պահուստ ստեղծել: Պահուստային կապիտալին կուտակված շահույթից կատարվում են հատկացումներ: Պահուստային կապիտալի նպատակն է ապագա կորուստների ծածկումը:

10 Հետաձգված հարկային պարտավորություններ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2023թ.	2022թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	44,941	(697,765)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախս	1,355,660	742,706
Տարեվերջի մնացորդ	1,400,601	44,941

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2023թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	25,113	2,720	27,833
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	25,023	(25,023)	-
Փոխանցվող հարկային վնաս	1,722,797	(938,548)	784,249
Պաշարներ	10,940	38,133	49,073
	<u>1,783,873</u>	<u>(922,718)</u>	<u>861,155</u>
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	1,440,096	458,414	1,898,510
Վարկեր և փոխառություններ	388,718	(25,472)	363,246
	<u>1,828,814</u>	<u>432,942</u>	<u>2,261,756</u>
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային պարտավորություններ	<u>(44,941)</u>	<u>(1,355,660)</u>	<u>(1,400,601)</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	367,343	(342,230)	25,113
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	26,065	(1,042)	25,023
Փոխանցվող հարկային վնաս	1,848,484	(125,687)	1,722,797
Պաշարներ	10,959	(19)	10,940
	<u>2,252,851</u>	<u>(468,978)</u>	<u>1,783,873</u>
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	1,077,719	362,377	1,440,096
Վարկեր և փոխառություններ	477,367	(88,649)	388,718
	<u>1,555,086</u>	<u>273,728</u>	<u>1,828,814</u>
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	<u>697,765</u>	<u>(742,706)</u>	<u>(44,941)</u>

11 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2023թ.	2022թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	842,209	776,790
Տարվա ընթացքում ստացված	-	72,372
Ճանաչված շահույթում կամ վնասում	(139,790)	(6,953)
Տարեվերջի մնացորդ	702,419	842,209

Ակտիվներին վերաբերող շնորհների մնացորդը ներառում է հետևյալ գործընկերների կողմից տրամադրված գումարները.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հարևանության ներդրումային ծրագիր (ՀՆԾ)	343,504	343,504
Գերմանիայի Զարգացման Վարկերի Բանկ	355,171	355,171
Վերակառուցման և զանգացման Բանկ	-	139,088
Այլ	3,744	4,446
	702,419	842,209

Ընկերությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից շնորհներ է ստացել՝ էներգահամակարգի վերականգնման և բարելավման ծրագրերի իրականացման շրջանակներում: Դրամաշնորհները օգտագործվելու են Հայաստան-Վրաստան հաղորդիչ գիծ/ենթակայանների վերակառուցման ծրագրի շրջանակներում:

12 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից	2,786,351	2,844,267	45,579,022	43,819,965
Այլ վարկեր	1,788	3,067	35,427,735	32,813,534
	2,788,139	2,847,334	81,006,757	76,633,499

Հայաստանի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարությունից վարկերը ներառում են.

Ֆինանսավորող կառույց	Պայմանագրի գումարը (արժույթով)	Արժույթ	Մարման տարի	Պայմանագրային տոկոսադրույք	Արդյունավետ տոկոսադրույք	2023թ.	2022թ.	Ֆինանսավորվող ծրագիր
						դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	34,065,585	ԱՄՆ դոլար	2036	RR+1%	7.50%	11,603,661	12,157,854	Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2036	RR+1%	7.50%	3,079,046	3,318,258	Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	36,000,000	ԱՄՆ դոլար	2039	RR+1%	7.43%	10,679,615	9,518,983	Լրացուցիչ ֆինանսավորում-Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2039	RR+1%	7.43%	1,323,895	1,023,766	Լրացուցիչ ֆինանսավորում-Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	23,194,486	ԱՄՆ դոլար	2039	RR	6.83%	5,551,092	4,295,704	Էլեկտրահաղորդման ցանցի բարելավում
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2039	RR	3.82%	1,594,253	1,304,428	Էլեկտրահաղորդման ցանցի բարելավում

Ասիական զարգացման բանկ	8,262,786	ՀՓԻ	2039	3.14%	3.12%	3,499,448	3,592,776	Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ցանցի վերականգնում
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում- Ասիական Ջարգացման Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2039	3.14%	3.13%	929,640	989,619	Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ցանցի վերականգնում
Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	10,200,000	Եվրո	2054	0.75%	4.17%	508,314	476,718	Կովկասյան Էլեկտրահաղորդման ցանց I
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում- Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2054	0.75%	0.75%	244,082	244,082	Կովկասյան Էլեկտրահաղորդման ցանց I
Համաշխարհային Բանկ	19,600,000	ԱՄՆ դոլար	2033	0.50%	0.50%	3,212,562	3,435,761	Էլեկտրահաղորդում և բաշխիչ համակարգեր
Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	7,300,000	Եվրո	2049	0.75%	0.75%	2,736,667	2,666,541	Գյումրի II ենթակայանի վերականգնում
Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	7,300,000	Եվրո	2024	2.76%	6.69%	133,637	369,064	Գյումրի II ենթակայանի վերականգնում
Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	14,060,000	Եվրո	2038	0.75%	0.72%	3,269,461	3,270,678	Հոսանքահաղորդիչ համակարգի վերականգնում
						48,365,373	46,664,232	
Զօգազործված փոխառու միջոցներ								
Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	83,000,000	Եվրո	2030	1.80%	1.80%	-	-	Կովկասյան Էլեկտրահաղորդման ցանց III
Գերմանիայի Ջարգացման Վարկերի Բանկ	75,000,000	Եվրո	2029	1.85%	1.85%	-	-	Կովկասյան Էլեկտրահաղորդման ցանց I
Եվրոպական ներդրումային Բանկ	10,000,000	Եվրո	Վարկի օգտագոր ծման պահից 4- 20 տարվա ընթացք ում	Հաստատուն կամ լրղացող/սահմ անվում է վարկի օգտագործման պահից ԵՆԲ կողմից	-	-	-	Կովկասյան Էլեկտրահաղորդման ցանց I

Այլ վարկերը ներառում են՝

Ֆինանսավորող կառույց	Պայմանագրի գումարը (արժույթով)	Արժույթ	Մարման տարի	Պայմանագրային տոկոսադրույք	Արդյունավետ տոկոսադրույք	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսավորվող ծրագիր
Իրանի Արտահանման և Զարգացման Բանկ	86,447,915	Եվրո	2029	4.00%	5.67%	29,118,419	26,364,099	Իրան-Հայաստան 400կվ երրորդ էլեկտրահաղորդման գիծ և համապատասխան ենթակայանի շինարարություն
Սանիր Ինթերնեյշնլ ՖՁԷ	20,399,324	Եվրո	2026	3.00%	5.50%	6,309,316	6,447,646	Իրան-Հայաստան 400կվ երրորդ էլեկտրահաղորդման գիծ և համապատասխան ենթակայանի շինարարություն
Հայաստանի Վերականգնվող Էներգետիկայի և Էներգախնայողության Հիմնադրամ	77,500,000	ՀՀ դրամ	2024	0.00%	12.00%	1,788	4,856	Էներգախնայողության ծրագիր
						35,429,523	32,816,601	
						83,794,896	79,480,833	

Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Ընկերության դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող վարկերի և փոխառությունների փոփոխությունները համադրվում են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	Վարկեր և փոխառություններ	
	2023թ.	2022թ.
հունվարի 1-ի դրությամբ	79,480,833	99,053,345
<i>Դրամային հոսքերից</i>		
Ստացված գումար	3,543,315	1,289,875
Մարումներ	(1,558,120)	(1,819,580)
Վճարված տոկոսներ	(4,438,362)	(3,418,892)
<i>Ընդամենը փոփոխություն ֆինանսավորման դրամային հոսքերից</i>	(2,453,167)	(3,948,597)
<i>Ոչ դրամային հոսքերից</i>		
Պարտքի (հաշվանցում)/ավելացում	(754,513)	105,075
Պարտքի պայմանների փոփոխությունից օգուտ	(412,939)	(207,674)
Տոկոսի հաշվեգրում	4,428,102	3,478,742
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/(վնաս)	3,506,580	(19,000,058)
<i>Ընդամենը այլ ոչ դրամային փոփոխություն</i>	6,767,230	(15,623,915)
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	83,794,896	79,480,833

Վարկային պայմանագրերով սահմանված պայմաններ

Ասիական Զարգացման Բանկի վարկային համաձայնագրում ամրագրված վարկային կովենանտներ

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական Զարգացման Բանկի միջև 2014թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքված «Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ցանցի վերակառուցում» ծրագրի N 3150-ARM վարկային համաձայնագրի «Ժամանակացույց 5»-ի ֆինանսական ցուցիչների 4-րդ հոդվածում ամրագրված ֆինանսական ցուցանիշների թույլատրելի սահմանների ապահովման պայմանի Ընկերությունը պետք է ապահովի հետևյալ գործակիցները՝

- պարտքի սպասարկման ծառայության գործակից՝ ոչ պակաս, քան 1.1,
- ինքնաֆինանսավորման գործակից՝ ոչ պակաս, քան 20%

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հաշվարկված գործակիցները հետևյալն են.

- պարտքային ծառայության ծածկման գործակից՝ 1.77
- ինքնաֆինանսավորման գործակից՝ 325%:

Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի վարկային պայմանագրերում ամրագրված վարկային կովենանտներ

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի միջև վարկային համաձայնագրերի, ինչպես նաև ՀՀ Ֆինանսների նախարարության և Ընկերության միջև ստորագրված ենթավարկային համաձայնագրերի դրույթների, Ընկերությունը չի կարող կուտակել նոր պարտքեր, քանի դեռ Ընկերության եկամուտների և ծախսերի հիմնավորված կանխատեսումները ցույց չեն տա, որ յուրաքանչյուր տարվա համար Ընկերության կողմից կանխատեսված զուտ եկամուտները առնվազն 1.2 անգամ գերազանցում են այդ տարվա ընթացքում բոլոր պարտքերի (ներառյալ նոր պարտքերը) սպասարկման համար անհրաժեշտ միջոցներին:

13 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով կրեդիտորական պարտքեր	758,691	1,404,811
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	927,876	1,366,740
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	154,029	134,213
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	108,091	5,019
Ստացված կանխավճարներ	1,352	1,379
	<u>2,124,209</u>	<u>2,912,162</u>

Տե՛ս ծանոթագրություն 25-ը՝ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

14 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններ Հայաստանի Հանրապետությունում	14,191,863	9,787,250
Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում	2,363,557	1,652,875
Արտադրված էներգիայի վաճառք	31,819	34,384
	<u>16,587,239</u>	<u>11,474,509</u>

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման և շուկայում վաճառքի սակագները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից:

Հասույթի աճը համադրելի ժամանակաշրջանի համեմատությամբ պայմանավորված է սակագնի 51% աճով:

2022-2023թթ. ընթացքում էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար գործել են հետևյալ սակագները (առանց ԱԱՀ):

Գործող ժամանակաշրջան	դրամ/կՎտժ
01.08.2023 - 31.12.2023	1.3099
01.02.2023 - 31.07.2023	2.7975
01.02.2022 – 31.01.2023	1.4573
01.02.2021 – 31.01.2022	0.3832

15 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախսեր	3,533,582	3,293,503
Գնված էներգիայի արժեք	3,146,200	3,944,270
Հատուցումներ աշխատակիցներին	1,543,792	1,447,382
Այլ	159,992	363,754
	<u>8,383,566</u>	<u>9,048,909</u>

Գնված էլեկտրաէներգիայի արժեքն իրենից ներկայացնում է էլեկտրաէներգիայի կորստի գումարը, որն Շնկերությունը կրում է հաճախորդի կողմից պատվիրված էլեկտրաէներգիային անհրաժեշտ ծավալը փոխադրելիս:

16 Այլ եկամուտ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	397,320	1,031,571
Հաշվեգրված տույժերից եկամուտ	678,929	47,513
Վնասների փոխհատուցումից եկամուտ	319,871	-
Վարձակալությունից եկամուտ	12,641	12,376
Այլ	269,492	139,293
	<u>1,678,253</u>	<u>1,230,753</u>

Հաշվեգրված տույժերից և վնասների փոխհատուցումից եկամուտները վերաբերում են մատակարար կազմակերպությունների կողմից աշխատանքների կատարման ուշացման կամ ոչ պատշաճ իրականացման համար հաշվեգրված գումարները:

17 Վարչական և ընդհանուր ծախսեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հատուցումներ աշխատակիցներին	898,973	747,675
Չփոխհատոցվող հարկեր	88,509	33,537
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	60,048	67,804
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	61,643	58,292
Վառելիքի ծախս	17,748	16,798
Խորհրդատվական և աուդիտորական ծախսեր	13,260	10,666
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	36,993	14,919
Այլ	87,672	90,063
	<u>1,264,846</u>	<u>1,039,754</u>

18 Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ակտիվների արժեզրկում և դուրս գրում	366,084	166,214
Չփոխհատոցվող հարկեր	-	6,852
Այլ	71,395	95,473
	<u>437,479</u>	<u>268,539</u>

19 Ֆինանսական եկամուտ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Կարճաժամկետ բանկային ավանդներից տոկոսային եկամուտ	1,513,424	1,243,851
Վարկերի պայմանների վերափոխումից օգուտ	412,939	206,178
Բանկային հաշիվներից տոկոսակին եկամուտ	14,193	1,154
	<u>1,940,556</u>	<u>1,451,183</u>

20 Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ/(վնաս)

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող ամորտիզացած արժեքով</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(42,728)	(3,176)
Ժամկետային ավանդներ	16,895	(129,764)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,587	(20,630)
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող ամորտիզացված արժեքով</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	(3,506,580)	19,000,058
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(276,763)	735,152
	<u>(3,802,589)</u>	<u>19,581,640</u>

21 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	-	-
Հետաձգված հարկ	1,355,660	742,706
	<u>1,355,660</u>	<u>742,706</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՄ-ների)	<u>3,885,935</u>		<u>21,916,298</u>	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2022թ.՝ 18%)	699,468	18.0	3,944,934	18.0
(Չհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	<u>656,192</u>	<u>16.9</u>	<u>(3,202,228)</u>	<u>(14.6)</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>1,355,660</u>	<u>34.9</u>	<u>742,706</u>	<u>3.4</u>

22 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

22.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Փոխառու միջոցների օգտագործման կանխատեսումներ

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 13-ում, Ընկերությունն ունի շինարարական պայմանագրերի ֆինանսավորման համար նպատակային կնքված փոխառության պայմանագրեր: Փոխառության միջոցների օգտագործումն ուղղակի կախված է շինարարության ընթացքից: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը կատարում է կանխատեսումներ շինարարության ընթացքի և փոխառու միջոցների օգտագործման վերաբերյալ, ինչը երբեմն չի համապատասխանում փաստացի արդյունքներին: Արդյունքում, Ընկերությունը ստիպված է լինում յուրաքանչյուր տարի նոր համաձայնագրերով հետաձգել փոխառու միջոցների օգտագործման և հետևաբար դրանց մարելու ժամանակացույցը, ինչն անդրադառնում է փոխառության ամբողջական գրաֆիկի, հետևաբար նաև ֆինանսական ծախսերի և եկամուտների, ինչպես նաև կապիտալացվող փոխառության ծախսումների վրա:

23 Ֆինանսական գործիքներ

23.1 Էական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.6-ում:

23.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,241,932	1,553,012
Ժամկետային ավանդներ	5,134,898	3,850,633
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,460,123	7,460,287
	15,836,953	12,863,932

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	83,794,896	79,480,833
Պարտավորություններ բաժնետերերին	16,473,005	5,816,682
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	18,423,044	8,722,439
	118,690,945	94,019,954

24 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային և տոկոսադրույքային ռիսկերի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ֆինանսական գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության վարկերից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՓԻ-ով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին

տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՓԻ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	14,311	15,854	-
Ժամկետային ավանդներ	599,899	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,513	288,402	-
	<u>620,723</u>	<u>304,256</u>	<u>-</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	31,046,931	42,488,765	3,499,448
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	791,957	526,845	-
	<u>31,838,888</u>	<u>43,015,610</u>	<u>3,499,448</u>
Զուտ արդյունք	<u>(31,218,165)</u>	<u>(42,711,354)</u>	<u>(3,499,448)</u>

Հոդված

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՓԻ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	40,191	9,458	-
Ժամկետային ավանդներ	583,271	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	82,813	35,639	-
	<u>706,275</u>	<u>45,097</u>	<u>-</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	29,647,434	39,368,693	3,592,776
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,905,979	752,564	-
	<u>32,553,413</u>	<u>40,121,257</u>	<u>3,592,776</u>
Զուտ արդյունք	<u>(31,847,138)</u>	<u>(40,076,160)</u>	<u>(3,592,776)</u>

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ՀՓԻ-ի նկատմամբ դրամի 10% (2022թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը դեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով:

Դրամի արժևորումն ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ՀՓԻ-ի նկատմամբ 10%-ով (2022թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ

Արտարժույթի ազդեցություն

	2023թ.	2022թ.
ԱՄՆ դոլար	3,121,816	3,184,714
Եվրո	4,271,135	4,007,616
ՀՓԻ	349,945	359,278

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված վարկերի մնացորդներից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույքներով փոխառու միջոցներ: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ:

2022թ. հունվարի 1-ին Ընկերությունը անցում է կատարել Լոնդոնյան Միջբանկային Առաջարկի տոկոսադրույքի (LIBOR) նոր բազային դրույքաչափերին: Ընկերությունը կիրառել է SOFR-ի փոփոխությունը՝ օգտագործելով \$ՀՄՄ 9-ի *Գործնական նպատակահարմարությունը*, որը թույլ է տալիս փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը առաջընթաց՝ վերանայելով արդյունավետ տոկոսադրույքը: Նոր դրույքաչափին անցման արդյունքում վարկերի արդյունավետ տոկոսադրույքների փոփոխություն տեղի չի ունեցել: Վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային և արդյունավետ տոկոսադրույքները ներկայացված են ծանոթագրություն 13-ում:

Ստորև ներկայացված զգայունության վերլուծությունն իրականացվել է տոկոսադրույքի 1%-ի (2022: 0.5%) փոփոխության համար: 1%-ը (2022թ.՝ 0.5%) դեկավարության կողմից գնահատված տոկոսադրույքի հավանական փոփոխությունն է:

Եթե տոկոսադրույքը լիներ 1% բարձր/ցածր (2022թ.՝ 0.5% բարձր/ցածր), իսկ մյուս փոփոխականները մնային հաստատուն, ապա Ընկերության՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթը կնվազեր/կաճեր 298,683 հազար դրամով (2022թ. կնվազեր/կաճեր 339,649 հազար դրամով):

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և ժամկետային ավանդները:

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,241,932	1,553,012
Ժամկետային ավանդներ	5,134,898	3,850,633
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,460,123	7,457,994
	<u>15,836,953</u>	<u>12,861,639</u>

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Ընթացիկ հաշիվների և ավանդների մնացորդները պահվում են մի քանի բանկերում, որոնք ըստ S&P միջազգային վարկանշող կազմակերպության կողմից ունեն երկարաժամկետ ռիսկի B+ից - BB- վարկանիշ:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով հաշվետու ամսաթվին նախորդող 2 տարվա ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները՝ անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտելով ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 180 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Ընկերության հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Ելնելով վերը նկարագրվածից՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, ժամկետային ավանդների և դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեն ճանաչվել ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ դրանց գումարն աննշան է:

զ) *Իրացվելիության ռիսկ*

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2023թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ փոփոխուն տոկոսա- դրույքով	Գործիքներ հաստա- տուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
<i>Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք</i>		7.38%	4.41%	
Մինչև 6 ամիս	34,896,049	1,904,005	2,029,710	38,829,764
6 ամսից մինչև 1 տարի	758,691	2,347,092	1,213,333	4,319,116
1-5 տարի	-	22,745,265	57,240,677	79,985,942
Ավելի քան 5 տարի	-	32,733,734	13,807,840	46,541,574
	<u>35,654,740</u>	<u>59,730,096</u>	<u>74,291,560</u>	<u>169,676,396</u>

2022թ.

	Անտոկոս	Գործիքներ փոփոխուն տոկոսա- դրույքով	Գործիքներ հաստա- տուն տոկոսա- դրույքով	Ընդամենը
<i>Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)</i>		4.39%	4.4%	
Մինչև 6 ամիս	7,317,628	1,397,741	883,928	9,599,297
6 ամսից մինչև 1 տարի	1,404,811	1,302,874	685,363	3,393,048
1-5 տարի	-	12,066,437	44,821,744	56,888,181
Ավելի քան 5 տարի	-	28,939,288	11,468,346	40,407,634
	<u>8,722,439</u>	<u>43,706,340</u>	<u>57,859,381</u>	<u>110,288,160</u>

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները, ժամկետային ավանդները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Ընկերության ավանդները և առևտրային դեբիտորական պարտքերն ցածր են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերից: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից դրամական

հոսքերը պայմանագրով ենթակա են ստացման մեկ ամսվա ընթացքում: Ընկերությունը մտադիր է մարել իր ընթացիկ պարտավորությունները գալիք եկամուտների ներհոսքից:

25 Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

25.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ընկերության ֆինանսական գործիքների հաշվեկշռային արժեքները համարվում են իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, ավանդները, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները իրացվելի են կամ կարճաժամկետ են, ուստի ենթադրվում է, որ հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:

Երկարաժամկետ վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը որոշվել է՝ զեղչելով համապատասխան դրամական մրջոցների հոսքերը՝ օգտագործելով նմանատիպ գործիքների համար շուկայական տոկոսադրույքը: Այս դեպքում ամենազգալի փոփոխականը զեղչման տոկոսադրույքն է:

Ընկերության ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 2 մակարդակում:

26 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալը, պահուստներն ու կուտակված շահույթը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են վարկերը, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 13-ում:

Ղեկավարությունը գնահատում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք: Հաշվի են առնվում Ընկերության վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով

տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ ճշգրտելու նպատակով Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժնի գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին, թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու համար:

Ընկերությունը վերահսկում է կապիտալը՝ կիրառելով «գուտ պարտքի» և «ճշգրտված սեփական կապիտալի» հարաբերակցությունը.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Զուտ պարտք</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	83,794,896	79,480,833
Հանած՝ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(9,460,123)	(7,460,287)
	<u>74,334,773</u>	<u>72,020,546</u>
<i>Սեփական կապիտալ</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	29,375,812	40,197,750
	<u>29,375,812</u>	<u>40,197,750</u>
Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից	2.53	1.79

27 Պարտավորվածություններ

27.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

Ընկերությունը պայմանագիր է կնքել 16,383,986 հազար դրամ գումարի հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու նպատակով (2022թ.՝ 21,649,135 հազար դրամ):

28 Պայմանականություններ

28.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

28.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն:

Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

28.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

29 Կապակցված կողմեր

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը պատկանում է Ընկերության բաժնետոմսերի 100%, հետևաբար բոլոր պետական ձեռնարկությունները համարվում են Ընկերությանը կապակցված: Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են նաև հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

29.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը վերահսկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից՝ ի դեմս ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության:

29.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
<i>Բաժնետեր</i>		
Ստացված վարկեր	2,627,672	343,580
Տոկոսային ծախսի հաշվեգրում	2,606,735	1,654,087
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	99,385	94,522

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
<i>Բաժնետեր</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	48,365,373	46,664,232
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձի գծով պարտավորություններ	15,408	10,135

30 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 10-ում, բաժնետիրոջ՝ 2024թ-ին կայացրած որոշումների հիման վրա 2023թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռված շահաբաժնի պարտավորության հաշվին ավելացվել է Ընկերության կանոնադրական կապիտալը՝ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի մեծացման միջոցով: 1 բաժնետոմսի անվանական արժեքը սահմանվել է 43,266.7 դրամ: